

NAGYVÁRAD

Főszerkesztő: HEGEDŰS NANDOR

Felelős szerkesztő: MARÓT SÁNDOR

A szoborleleplezés programja

A királyné és az előkelőségek ünnepélyes fogadtatása
Megalakult a végleges sorrend

A pénteki szoborleleplezés nagyszerű díszítmények formájában bontakoznak, hogy méltó díszlettel és lelkes ünnepi fogadtatással fogadják a királynét, a királyi pár és a magas vendégeket. Mosoiu tábornok tegnap megérkezése nemely módosítással elfogadta a leleplezési ünnepség elébe terjesztett programot. A megállapítások szerint

21-én, reggel 9 óra 30 perckor gőzpályaudvarra az a királyi különvonat, mely Mária királynét, Károly trónörökösét és a trónörökösét hozza.

Különvonathoz lesznek csatolva minden színpadok szerint a miniszteri szalónkban, amelyben Bratianu miniszterelnök hét miniszter érkezik. Megérkeznek Nagyváradra a képviselőház és a szenátus tagjai is, számos képviselő és szenátor és főispán.

A pályaudvari fogadó-bizottság élén városi Miklós prefektussal várja az érkező vendégeket. Bucico polgármester kezet és sőt nyújt át, majd Hanzu generál parancsnok jelentése következik. A vendégek ezután a szalónná átalakított várterembe vonulnak, ahol dr. Pócs Miklós Biharvármegye prefektusa bemutatni a megjelent notabilitásokat a királynénak. Minden elnök két virágcsokrot nyújt át a királyasszonynak és a trónörökösnek.

Tíz órakor megkezdődik a bevonulás.

Legelől Catana rendőrprefektus a halad és sorrendben követik: egy hadon lovasság, a királyi marhall és a királyi marhallak, a királyné és a királyi család autója, ismét egy escadron lovasság. Majd az udvarhölgyek, a szenátus és a képviselőház elnökeinek autói következnek. Utánuk a miniszterelnök és a miniszterek autói, a parlamenti tagok, a hercegek, a főpapok, a sziguranca a prefektus, a törzsfőszikár jön sorrendben. Bertrák a menetet a polgármester, a tanácsok, a táblaelnök, a kir. ügyész, a törzsműszaki elnök, a tankerületi főinspektor és a meghívott notabilitások fogatai.

Te Deum a szobornál

Az ünnepség színhelyén Ciorogarban püspök celebrál fényes főpapi kísérettel kísért. Az istentisztelet után lesz tulajdonképpen leleplezés. Mosoiu miniszter beszél, mint a szobor-bizottság elnöke a város közönsége nevében átvezi a lovasszobrot dr. Bucico polgármestertől.

11 óra. A hódoló felvonulás kezdete. Az országból érkező polgármesterek melette nyitja meg a hódoló felvonulást, a megyei küldöttek követik ezt, a volt egionáriusok, majd a hadsereg.

A szobor-térről a királyné és kísérete a Princip, Mircea dispensair felavatására vonul, ahol a jótekingyület elnöknője dr. Bucico polgármesterné fogadja a fenséges vendégeket.

A diszebed a Kath. Körben lesz, ahol 300 meghívott személy részére terítnek. A

meghívottak frakkban kötelesek megjelenni.

Catana prefektus rendelete

Folyó évi november 21-én tartatnak meg Felső Királyunk szobrának leleplezési ünnepséget. Ezen alkalomból

KÖZHIRRE

teesszük mihez tartás végett a következőket:

1. November hó 21-ik napján kötelező a vasárnapi munkaszünet, de csak az ünnepségek tartamára, vagyis reggel 9 órától délután 14 (2) óráig.
2. Az összes köz- és magánhivatalok épületei, valamint az összes üzletek és házak a román nemzeti lobogóval lesznek feldíszítve az előírt színelhelyezéssel és nagyságban.
3. A Regele Ferdinánd és General Mosoiu utcáinak és pedig a nagyvasútállomástól kezdődőleg egészen az altszti iskoláig, valamint a Plata Unirii térnek összes ablakai és erkélyei virágokkal és díszeszőnyegekkel díszítendők fel, a városnak igaz ünnepi színt adva.
4. A szobor leleplezési ünnepségeken való részvétel csak azoknak lesz megengedve, akik belépti jeggyel bírnak, a vasuti állomáson pedig csak azok jelenhetnek meg, akik erre külön meghívóval rendelkeznek.

Negyvennyolc kiküldöttel vesz részt Biharmegye és Nagyvárad a Magyar Párt nagygyűlésén

A Magyar Párt intéző-bizottságának keddi üléséről adott telefon tudósításába a hódoló tulterhelt telefontörtek miatt egy névleleplezés csuszolt bele, amennyiben nem Gyárfás Elemér, hanem dr. Jakabffy Elemér tett javaslatot Jorga miniszter hírlapi nyilatkozatához. Ezt annál is inkább kell korrigálnunk, mert Jakabffy Elemér, a kitűnő debatter a Magyar Pártnak egyik pótolhatatlan értéke tagja ez alkalommal is több nagy tanulmányi, farsadságot és hónapokig tartó munkát igénylő javaslatot terjesztett az említett Jorga-féle nyilatkozat ellen beadott javaslat mellett, a gyűlés elé.

Előrelátható volt, hogy az intéző-bizottság mostani gyűlése népes lesz és decára az időjárásallal beálló nagy vonatkozásúknak, messzi vidékekről is be fognak a tagok érkezni. Tudott dolog volt az is, hogy Bernády György meg fog jelenni a gyűlésen és a direktórium tervének elvételére és érveivel fog harcolni. A direktórium lehetőségeit első sorban Bernády György fejtette ki döntő érvekkel a közvélemény előtt, amely a saját nyilatkozatok szerint magáévá tette teljes egészében Bernády fellegállításait.

A Magyar Párt ülésére megnyitották a szomszédos Ujsegró Club nagyerőműt, ahol már délután fél 2 órakor kezdtek érkezni a tagok és természetesen az előzőkérdés és direktóriumkérdés esélyei felől tájékozódtek. Pont két órakor megérkezett Ugron István elnök. Néhány perc múlva Gróf Majláth Gusztáv Károly jóságos arca tünt föl a Club helyiségében. Bernády Györgyöt nagy szeretettel vették körül hívei. Általában aggodalom volt észlelhető a beszélgetéseken, ettől féltek, hogy az elnök személyének megválasztásánál egyesek szenvedélye meg fogja bontani az összhangot, az az egységet, amelyre a pártnak szüksége van.

5. Az elhelyezkedés úgy a vasuti állomásánál, valamint a tribünökön legkésőbb reggel 9 óráig kell, hogy megtörténjen, ezen időpont utáni odajutása a közönségnek szigorúan tiltva van.

6. Tilos a villamosoknál a Regele Ferdinánd és General Mosoiu utcákon való közlekedése reggel 8 órától délután 5 óráig.

7. Ugyancsak tilos reggeli 8 órától délután 5 óráig a kocsiknak, vagy bármilyen járműnek közlekedése a Regele Ferdinánd, General Mosoiu, Principale Carol-utcaikon, valamint a Plata Unirii téren.

Kivételt tesznek azon gépkocsik és kocsik, akiknek vezetői felismertetőjél gyanánt balkarjukon nemzeti színű számozott karszalagot fognak viselni.

8. Az összes üzletek és raktárak bezárandók az ünnepség tartama alatt, azonban felhúzott redőnyökkel.

9. A közönség az ünnepség tartama alatt teljes lágyosításért a hadsereg tagjaihoz, valamint az ellenőrző közegek bármelyikéhez és pedig azokhoz, akik ismertetőjél gyanánt gomblyukukban egy nemzeti színű gombot viselnek, fordulhatnak.

Mindenki, aki ezen rendelkezések ellen vét, azonnal őrizetbe fog vétetni és a Prefektura Politiához lesz kisérvé.

Oradea-Mare, la 19 Nov. 1924.

CATANA AUREL,
Prefectul Politiei.

Külön figyelemztetjük a lakosságot, hogy megfelelő nagyságu, jó külsejű zászlót tüzzenek ki.

Jóleső érzéssel szögezzük le, hogy ez nem történt meg. A gyűlés mindvégig megtörtént a méltósággal.

Nem hallgathatjuk el, hogy a kolozsváriak több ízben örömeiket fejezték ki, hogy a nagyváradiak is megérkeztek. Czifra Kálmán, Thury Kálmán és Morvay Zsigmond az általános érdeklődés központjában voltak annak a nagy kérdésnek, hogy miként lehetne az elnöki szék betöltését békességesen megoldani addig, míg a felcsapott véleménykülönbségek a közös megértés útjára érkeznek.

A gyűlésteremben két óra után néhány perccel helyet foglaltak a következők: Ugron István elnök, Grandpierre Emil ügyvezető elnök, dr. Bernády György, dr. Thury Kálmán és dr. Paál Árpád al-elnökök. Továbbá gróf Vass Béla, Sándor József, Szahmári Ákos, gróf Belhelen György, dr. Gebányi Imre, dr. Várady Aurel, gr. Bély Kálmán, Roth Hugó, Hubay Károly, dr. Szoboszlai László Nyáradszerecs, Czifra Kálmán, Morvay Zsigmond Nagyvárad, Gombos Jerő, Berkes Salamon, dr. Hajdu István Marosvásárhely, dr. Nagy Jerő Csíkszentmárton, dr. Paál Gábor Csíkszereda, dr. Vetterani Viktor Temesvár, dr. Szele Béla Brassó, Gyárfás Elemér Csíkszentmárton, dr. Jakabffy Elemér Lugos, Sebessy János Székelyudvarhely, dr. Zágory István, Peredy György, Bakó Ignác és Dénes Sándor Szatmár, továbbá Csikmege néhány kiküldöttje.

Az intézőbizottság gyűlésének jellege az aletszabályok értelmében zárt. Arról tehát részletes beszámolót nem adhatunk. Megemlíthetjük azonban, hogy a gyűlés kezdetén gr. Majláth Gusztáv püspök és még több szónok beszélt arról, hogy igyekezzenek a tagok megérteni egymást, kerüljenek minden személyi ellentét s

hasanak oda, hogy egyetértéssel hozzák meg határozataikat.

A tárgyalás este 6 órakor még úgy nézett ki, hogy eredményes határozatra csak az éjjeli órákban került sor, azonban az utolsó órában szavazással döntöttek minden fellett kérdés fölött. A kérdések voltak: elnököt, vagy direktoriumot ajánlanak a közgyűlésnek; kit ajánlanak elnökül, hol és mikor tartásák a közgyűlést; hány lélekszámot képviselnek a kiküldöttek; mikor ejtsék meg a jelöléseket az egyes tisztségekre és végül, hogy a tagozatos kiküldöttek hány szavazattal bírnak.

A direktorium terve fölött nem volt vita, néhány perc alatt egyhanguan elvetették. Maradt tehát az elnök személyének megválasztása. Még a gyűlés előtt a többségben az az álláspontra szilárdult meg, hogy ismételtén megpróbálják Ugron Istvánt rábírní arra, hogy az elnökséget vállalja, mert ezzel minden erősebb személyi vitát előre leszerelnek. Bernády hívei közül is sokan magokéval tették ezt az elvet az egység fenntartása érdekében. Azonban, ha Ugron nem vállalja, akkor Bernády mellett szavaznak. Dr. Thury Kálmán fejtette ki Ugron István maradásának óhaját és nagy éljenzés fogadta Ugron azon kijelentését, hogy a jelöltséget elfogadja.

Dr. Paál Árpád az érvek egész táborát vonultatta fel annak bebizonyítására, hogy ez csak az ügyek elodázását jelenti, mert Ugron István sokáig nem marad az elnöki székben és így jobb a pártra, a magyarságra üdvösebb, ha minél előbb átesnek az elnök személye felett való döntésen, amely Ugron után nem lehet más, mint Bernády György.

Szavazással döntötték el a vitát, amely 21 szavazattal 4 ellenében Ugron jelölése mellett határozott.

leteknek s Biharmegyében nagyon sok ilyen címlet van, személyesen jelentkeztek a pénzügyigazgatóság letéti hivatalában (pénzügyigazgatóság, földszint balra) a következő okmányokkal. Kérvény felszerelve a bonnal, amelyben a szám és névérték szerepel, a tulajdonjogot igazoló okirat s személyazonossági igazolvány. A fél a címleten köteles igazolni az összeg felvételét. A „Nagyvárad” már közölte a címlettulajdonosok névsorát, akiknek címleteit már kiutalták.

Azok a címlettulajdonosok, akik egyenesen a pénzügyminiszterhez küldték a beváltás iránt kérvényeiket, szintén jelentkezzenek 1924. december 31-ig a kiutalt összegek felvétele céljából a jelzett hivatalban, mert a határidő elmúltával visszaküldi a hivatal a címleteket s hiába sűrgetik azt a tulajdonosok a miniszteriumnál, mert a beváltás csak itt történhetik.

Kinek kell pénz?

Évek óta bírói letétbe helyezték a lakók házbereit, amelyeket a háztulajdonosok nem akartak felvenni, mert keveselték. Azóta a letéteket a bíróságok kiutalták s a végzések jogerőre emelkedtek. Akinek tehát visszautalták lakbérét, jelentkeztek a pénzügyigazgatóság letéti hivatalánál s vegye fel a kiutalt összeget, mert ha lelelik az egy év, a hivatal beutalja a fel nem vett összegeket az állampénztárba. Évek óta hevernek ezek a letétek a pénzügyigazgatóság pénztárában s felesleges dolgot adnak a tisztviselőnek. Nemsokára az állampénztáré lesznek ezek a letétek. Különös, hogy az embereknek nem kell a pénz, amely az övék.

A nyolcmillió Wilgerodt-perben a helyszínére megy a törvényszék tanácsa

A Wilgerodt-művek részvénytársaság volt a háború előtt Biharmegyének egyik legnagyobb fatermelő vállalata. A vállalat később szerződést kötött a Szudrics-petrósi fatermelő r-t-tal olyképpen, hogy a kitermelt fa után a társaság 120.000 koronát fizet Wilgerodtnak. A szállítás megindult, de a pénzérték változása folytán per származott a szerződésből.

Wilgerodt per indítottak a Szudrics-Petrósi r. t. ellen a nagyváradi törvényszék előtt, amelyben 8 millió lej megfizetésére kötelezni a Szudrics-Petrósi r-t tagadták, hogy a szállításkor 1:2 arányban volnának kötelesek elfogadni a szállított fa értékét.

A bíróság dr. gróf Nesselrode Károly táblabíró elnökségével tegnap tárgyalta a pert, amelyben a feleket dr. Léva Béla és dr. Kaufmann Gyula ügyvédek képviselték. A bíróság határozata úgy szölt, hogy a Nesselrode-tanács jegyzőstől együtt kiszáll a Wilgerodték érdekében s megállapítja a kitermelt fa mennyiségét, értékét a mai árfolyamnak megfelelően.

Ritka eset ez, amikor a tanács kiszáll a helyszínére s ott szakértők közreműködésével tájékozik a per szubstrátuma felől.

Tekintse meg „FOR GENTLEMEN” uri-divat salont Rimanóczy-szálló épület — Külön látványosság —

A zsidó hitközség belviszálya

Ismerős kézből kaptuk a következő sorokat:

Fájdalommal olvastam az Uj Keleben Nussbaum Sámuel hitközségi elnöki nyilatkozatát és hasonló megdöbbenéssel olvastam ma az Önök lapjában Ullmar Miklós cikkét. Keserves, hogy a mai időben, amelyek a zsidóságra oly sok bűn és veszedelmet rejtene magukban, amikor minden oldalról lesik az okokat, melyekkel a zsidóság boldogulását kívülről elgáncsolhassák, a zsidóság tagjai egymás között nyilvánosan igen ádázul mórakodnak. Nem gondolják-e meg a veszedő felek, hogy ellenségeink mily kárörömmel csapnak le erre a torzsalkodásra és miként fogják kihasználni azokat a réseket, amelyek a zsidóság egytemén támadnak az ilyen surlódások hadakozások nyomán?

Annál inkább érthetetlen előttünk hitközség pártatlan tagjai előtt ez a viselkedés, mert nézelem szerint kevés orthodox hitközség van, amelynek élén oly egyaránt kiemelkedő egyházi és világi vezető állna, mint a miénk Fuchs Béla jómáni főbbi tudás, jámborság, embárság, becsületes gondolkodás, ideális családi és magánélet szempontjából valóban a főpap mintaképe. Nussbaum Sámuel hitközségi elnök munkakedv, intelligencia, energia és szelítlően egyetemes tisztesség szempontjából egyaránt méltó vezetője egy ilyen nagy hitközségnek. Hát, ahol két ilyen férfiunk van, akiknek mindegyike szinte arra a pozícióra méltó, amit betölt, nem érthetetlen-e, hogy belső harmónia, egyetértés és vállvetés munka helyett a nyilvános becsmérlés s a mérgező polemia legyen a hívek osztályrésze.

Kérve-kérjük a két tábor szüntesse be a nyilvános harcot, ne adjanak táptalajt az antiszemita acsarkodásnak és keressék meg végre azt a platformot, amely az eddigi ellentéteket kiegyenlíti és a hitközség békéjét visszaállítja.

Egy orth. zsidó hitközségi tag

VASÁGYAK, máraok legolcsóbban
1835 KJN VASKESZKEDŐNÉL

Értesítés

Ezuton is közlöm igen tiszteltet tiszteleim

hogy **Bernáth Miklós** ura a Kolliner Miksa cégből kilépett és hogy üzletemet fiammal,

Kolliner János urra társulva a régi cég alatt folytatom.

Tisztelettel!
Kolliner Miksa

Kiadja az adóhivatal a leleteket

Magyarországi betétek és egyéb követelések beváltása

A Magyarországon levő pénzintézetekben román állampolgárok által elhelyezett betéteket és címleteket okt. 10-ig kellett apénzügyigazgatóság letéti pénztáránál bejelenteni. A „Nagyvárad” közölte is a pénzügyigazgatóság felhívását, de ez sokak figyelmét elkerülte, sokan pedig meg is feledkeztek arról, hogy betéteiket be kell jelenteni. A határidő lejárt s most tömegesen ostromolják a betéti hivatal bejelentéseikkel, amelyeket nem vehet át az erre kirendelt tisztviselő.

Iliescu György pénzügyi adminisztrátor értesülve az esetről, táviratilag kérte a pénzügyminisztertől, hogy engedje meg a magyarországi takarékbetétek és egyéb követelések bejelentésének elfogadását, mert enélkül a Románia és Magyarország között létrejött egyezmény szerint a tulajdonosok betéteikhez nem juthatnak. Az adminisztrátor részletesen indokolja ezt a kérést a pénzügyi helyzettel s a gazdasági krízissel. Amint a pénzügyminiszter válasza megérkezik, azt a „Nagyvárad” azonnal közli. A beváltás 2:1 arányban történik.

Az erdélyi címletek beváltása

A pénzügyminiszterium közadók osztálya 165.696 s a Cassa de depunere 48.600. szám alatt rendeletei küldött a nagyváradi pénzügyigazgatósághoz, amelynek értelmében 1924. november 1-től kezdve a pénzügyigazgatóságok vannak jogosítva beváltani a Consiliul Dirigent által 1919-ben kibocsátott címleteket 2:1 arányban. Aki tehát birtokában van ilyen cím-

DORIAN FILMSZINHÁZ.

Ma. csütörtökön bemutató

A KIS BOHÓC

Jackie Coogan kalandjai a cirkuszban.

A főszerepben: JACKIE COOGAN.

Ezt megelőzi:

A négylábu költő.

Dorian filmek.

Burleszk 2 felvonásban.

Dorian filmek.

Fraknoi Vilmos haldoklik

Budapest, november 19. Fraknoi püspök nagyvárad kanonok, a történeti, Budapesten a Vörös Kézsánatóriumban haldoklik.

Fraknoi püspök három nap óta beteg. Három nappal ezelőtt fanatikus akadémista, hogy az Akadémia centenárius megemlékezésére elkészülhet nagy történelmi Akadémia fennállásáról. Hirtelen megszűnt. Tegnap este elvesztette eszméjét és azóta csöndesen agonizál. A püspök az utóbbi fél évben különösen elgyöngyözött. Reggeltől estig írásztala alá írt.

A püspök egyébként régóta beteges. Három évvel ezelőtt esett át először súlyos műtéten a bélrákja miatt. Ekkor a híres bécsi professzor operálta, de azóta nem lehetett teljesen eltávolítani a rákot. A püspök azonban mégis visszavonult munkájától. Azóta sok könyvet is írt, de sebével később ismét baj volt. A püspök a müncheni professzorhoz hozta rendkívül elgyöngyözött. Tegnap este a Vörös Kézsánatóriumba és azóta ott tartózkodott. Állapota annyira javult, hogy nyolc éves kora dacára hat és fél kilót hízott. Három nappal ezelőtt hirtelen lett rossz. Régi vesebaja támadta meg. A rák is tovább növekedett és a máj idegcentrumok megbénulását idézte elő.

A püspök állapota teljesen rendeződött. A halál bekövetkezése órák múlva várható.

Sulyos támadás Goldis László ellen

Lupta tegnapi száma új hangot ütött meg az akcióban, amelyet Goldis László indított meg a nemzeti pártban. Először az első mérgező nyíl Goldis László megemlékezésén az első sulyos személyi támadás. Annál kínosabban fog ez a személyi támadás hatni, mert a Lupta köztudottan, igen közel áll a nemzeti párttal. A közvélemény — amely szeret győzni — hajlandó lesz arra, hogy Maniu támadás mögött, bár Maniu nem élt hasonló eszközökkel. Valószínűleg ez a sulyos támadás el fogja győztesíteni a Goldis-Maniu-viszonyt, a nélkül sem mondható ideálisnak. A cikk egy adja le, mintha beküldött volna kívül. Ez azonban természetesen csak üres forma; a lényegen nem mutat semmit.

A cikk így szól:

Ét nap óta az averescanusok újból kezdték, hogy Goldis László kötelezettségét vállalt Goga Oktavián előtt a nemzeti párt széttagozására és a nép való belépésre néhány barátjával. Jorga Miklós az Astra elnökválasztás ellenében Goldis megválasztását, Goldis a szerzője annak a történelmi könyvnek, amely Vitéz Mihályt úgy ábrázolja, mint Magyarországot szent föld elrablóját. Mit csinált Goldis László a kultúraért, nem tudja senki. Az őri brassói gimnáziumi tanár nem a maga után a nemzeti ügy elszánt harcosának emléket. Az aradi Concordia-oda volt vezetője nem tett egyebet a román c. lapnál, minthogy román elnöki vezérek talentumát és nevét kihasználta. Az aradi szentszék volt titkár nem írt soha egyetlen oldalt sem önmagáról, a mely emlékezetes volna.

Ma Goldis még az sem, ami valaha. Az a szellemi hozzájárulás, amit ő lelki kincsünkhöz ma ad, nem egyéb, mint a Banca Romanească odakanyarításai, a mikor a tantímelket feladja. De Goldis László a nemzeti párt elnöke is, akinek nagyok az igényei és akinek elégedetlen és a párt érdekei megfontolják, hogy igényeit kielégítsék.

FRANCIA parfümök, kölnivizek- és por-derekből nagy választék Savoly Illatszertárban

A neolog zsidóság az anyanyelvén való tanítás mellett

Lapunk tegnapi számában már jeleztük, hogy az ugynevezett kongresszusi (neológ) és statuquo zsidó hitközségek erdélyi és bánáti országos szervezete f. hó 17-én Aradon tartotta meg évi nagygyűlését. A gyűlésen mintegy 50 delegátus jelent meg a szervezethez tartozó hitközségek nevében, úgy hogy az aradi izr. hitközség tanácssterme zsúfolásig megtelt. Mintegy 12-14 rabbi, vagy 15 hitközségi elnök és számos hitközségi képviselő és kiküldött jelent meg Aradról, Temesvárról, Marosvásárhelyről, Nagyszalontáról, Brassóból és a kerület kisebb helyeiről, akik mindvégig nagy érdeklődéssel tanúsították az országos gyűlés fontos tárgyai iránt.

A kormányoknak és a hatóságnak is bejelentett nagygyűlést kezdetül végig az Országos izr. Iroda elnöke dr. Adorján Ármin vezette, a töle megszokott nagy gyakorlatlalt és tapintattal, amire sokszor a heves viták közepette szükség is volt. A kongresszusi zsidóság helyzetéről szóló észrevételek, a vallási és kulturális jogokat ért sérelmek minden részről a beszédében helyet foglaltak, de végeredményében, habár nagy viták után is, szavazásra egy ízben sem került a sor, mert a közös célok érdekében a különböző vélemények is megértették egymást.

A gyűlés főpontja — a tartalmas és lelkes elnöki megnyitón kívül, mely a helyzetet jellemezte — dr. Eisler Mátyás kolozsvári főrabbinak, az Országos izr. Iroda ügyvezető elnökének értékes jelentése volt, mely annyira megnyerte a gyűlés tagjainak tetszését, hogy a tudós főrabbit percekig ünnepelték és a jelenlevők nyomban összegyűjtötték a jelentés kinyomtatásához szükséges költséget.

A vallási és felekezeti, valamint a tanítási jogok tekintetében a gyűlés tételtételre megállapította, hogy a kormány által tervekbe vett törvényjavaslat tárgyalásakor az Országos Iroda milyen álláspontot foglaljon el.

Bródy Sándorról

(Konferansz a Tanítóknak tegnapi előadásán)

Nem színészember, nem interpretáló művész búcsuzik most a színpad világosságától, hanem alkotó. Bródy Sándor, aki három évtizeden keresztül volt ragyogó központja a népszerű magyar irodalomnak, most szépen elköszön divattól és elköszön szívek melegségétől, amiben öreg koráig boldog része volt.

Ujjai közt karesu sétatálcát pörgetve távozik. A sétatálcá fogója ama híres Ezüstkecske, amiről első könyveit egyikét írta. S a távozó gavallérnak dús haja szeméig csapzik nagyszerű homlokából. Forduljanak hát utána megegyeszen a nők, a gyufaolatos kis cselédleánytól a Gasteinban üdülő főherceg metresszéig valamenynyien. Forduljon utána Timár Liza is s veszen egy pillantást reá a tanító-kisasszony, akinek százszorszép lelke, mint messze emlékezés révül föl előttük a ma esti előadás. Forduljanak utána mind, az örök Dada ölére megtért életimádónak, Bródy Sándornak, az Egynap lovagjának. Mert csak egy nap lovagja volt, a saját koráé, nem pedig az egyetlen napé.

Rendkívül fontos és érdekes volt az iskolanyelv kérdése, melynél minden felszólaló elismerte az államnyelvnek kötelező voltát és azt, hogy a gyermekeknek meg kell tanulniok románul, sőt más tárgyakat is románul kell tudniok, azonban a hitközségek tagjainak és főleg a gyermekeknek anyanyelvüket feltétlenül meg kell hagyni tanítási nyelv gyanánt, mert különben a tanulás eredménye van veszélyeztetve.

Sok szó folyt még a rabbi és tanítóképzésről, a felekezeti élet különböző részeiről, a külföldi diákok segélyezéséről és még számos fontos kérdésről, melyekhez sokan szóltak hozzá. Nagy tetszés között beszélt a nagyváradiak tudós főrabbi dr. Kecskeméti Lipót, továbbá dr. Vértés Adolf temesvári, dr. Schütz Henrik aradi hitközségi elnök, dr. Vágvölgyi aradi rabbi, dr. Konrád Béla, Wertheimstein Viktor, dr. Augner (Marosvásárhely), dr. Sebestyén (Lugos) és még számosan.

A közgyűlésből üdvözlő táviratokat küldöttek a királynak, a miniszterelnöknek és a vallásügyi miniszternek, kérve jóindulatukat és támogatásukat.

A közgyűlés határozatát az elnök fogja végrehajtani, és pedig részint küldöttség útján átadandó feliratok, részint egyes hatóságoknál leendő eljárások útján.

A közgyűlés után az aradi templomban ünnepélyes istentisztelet volt, melyen dr. Vágvölgyi főrabbi tartott gyönyörű beszédet. Ugyanez alkalommal tartotta meg az Erdélyi és Bánáti Rabbiegyesület is közgyűlését dr. Eisler főrabbi elnöklete alatt.

A vendégek tiszteletére az aradi hitközség az „öregok otthonában” gazdag bankettet rendezett, melyen számos lelkes felkészítő hangzott el.

A szövetség a jövő évben két közgyűlést tart és pedig, tavasszal Marosvásárhelyen és ősszel Temesváron.

Bármennyire kössön bennünket a halál pietása, nem hazudhatunk sirja fölött. Ennek a magyar Maupassantnak jelentősége erősen le fog csökkenni annak a generációnak szemében, amely generáció a személyi érintkezés varázsán keresztül nem érzi többé az ő egyéniségének ellenállhatatlan charmját, kedvességét.

Bródy Sándort sokban az élete tette magává s a halál máris-máris leépíti az értékeltségét. Saját szavaival élve: ahoz a kisebbséghez tartozott, amelyik a napilapok többségét tartja kezében Magyarországon. De életmódjában, fölfogásában és abban, ahogy ismeretek hiányát intuícióval pótolta, utolsó csöp véreig gyökeres magyarrá asszimilálódott. Egészségesebb magyar szemmel senki sem láthatott nála problémákat az új irodalomban. Majdnem őseitől volt már benne ez a nézés, de az ősiség egy ponton megállt. Hiányzott belőle a klasszicitás minimuma, minden korszakalkotó zseni ismertetőjele akkor is, ha az a zseni a maga korában forradalmár volt.

Túlságos életimádata elfüggönyözte előle a psziche mélységeit és magasságait. Kedves, eleven nőket teremtett s mozga-

APOLLÓ MOZGÓ

1924. november hó 20-án, csütörtökön először

A két világleánya

társadalmi dráma 6 felvonásban. — Főszerepben: Norma Talmadge

tott és markáns férfitípusokat. De nem adott korokat túlélt asszonyi lelkeket és nem látott kortársi viszonylattól független emberi vonásokat a hőseiben.

A szent mulandóság illata érzett köntösen. Ezt az illatszert szíve véreből kreálta valami bűvös keleti parfümériás. Mert szíve, az volt az egy nap lovasjának. Narvobb, forróbb, étellel teljesebb, mint akárkinek. Amikor repülni akart, ez a szív húzta le súlyával a porba, amikor mélyre szeretett volna tekinteni, ez a szív tört benne ég felé cölszerűtlenül.

Idén az őszi-fagy tovább birkózott a nyár forróságával, mint közönségesen. A föld tovább volt meleg, a fákban a lombokat tovább marasztotta a hűmüssz heve. Bródy Sándor elföldelt testétől fült át a dér s az ő halott szíve vibrálta tél elé a maga melegítő kis rezgéseit. A nap lehanatlott de visszfénye sokáig fog küzdeni bennünk a szürkület rideg színtelenségével.

Tabéry Géza.

Mit mond a Lexikon Pataky Lászlóról

A köztudatban él Pataky Lászlónak, a legnagyobb mesterek egy-kének emléke. Pataky Lászlóról — még életében — így emlékezett meg a Révai Lexikon:

„Sósapataki Pataky László született Zalatán 1857-ben. Orvosi és jogi fakultáson tanult egyideig Budapesten, de korán megnyilvánult művészi hajlama a Művészeti Akadémiába vitte. Csakhamar Münchenbe, innen Párisba került, ahol a híres Cabanel mesternak lett első tanítványa az Ecole de beaux Arts-on. Már igen jelentős párisi sikerei alatt 1888 megkapta a 6000 aranyforintos Munkácsy-ösztöndíjat „Hirmondó” című képével, amit a bécsi kormány vásárolt meg Ferenc József király Burgbéli magánképtára részére. A magyar népies alakok megfestésében kiválóan excellál, amit egyes töröl metszett alakjai, genre-képei és a budapesti Nemzeti Múzeum képtára részére megvásárolta „Krumpliszürete” is illusztrál. Nyaranta ősi kuriatában meszített nagyszerű inspirációkat világírtes akvarelljeihez. A pesti életből vett rajzai országos fölünést keltettek. 1889-ben feleségül vette Kreybig honvéd-tábornok Riza nevű leányát.”

1912-ben Pataky meghalt és művei már alig forognak közközen. Hagyatékát, mely híres akvarelljeinek hatvan darabját foglalja magában, most szereszt meg a Helikon és állítják ki nagy művészi eseményszámba menő házikálliatson (Str. Bratianu, Szaniszló-utca 1. szám.)

Az első elbocsátott bírót keresetével elutasítotia a legfőbb ítélőszék

A nagyváradi elbocsátott bírák közül dr. Petrőczy Zoltán táblabíró volt az első, aki a legfőbb ítélőszék elé vitte ügyét. Képviselője Brediceanu Coriolan dr. volt, aki Lugosianu ügyvéddel tart fenn ügyvédi irodát.

A legfőbb ítélőszék a napokban tárgyalta dr. Petrőczy Zoltán táblabírónak az igazságügyminiszterium ellen indított perét. Petrőczy jogi képviselője vitatta, hogy 36 évi bírói szolgálata után joga lett volna a miniszternek őt rendelkezési állományba tenni s minden előzetes fegyelmi eljárás nélkül állásától és fizetésétől megfosztani. Kérte tehát, hogy Petrőczy táblabírót előbbi állásába helyezték vissza, ha pedig ez törvényes akadályokba ütköznék, mondja ki a Kúria, hogy 36 évi szolgálat után teljes nyugdíjhoz van joga.

A legfőbb bíróság ítéletében kimondta, hogy a rendelkezési állományba való he-

lyezésnek nem volt büntetés jellege s a miniszter rendelete törvényen alanszik s a táblabírónak joga lesz nyugdíját adminisztratív úton érvényesíteni. Erre nézve jellemző, hogy az állásától elmozdított bíró már hónapok óta nem kap fizetést, nyugdíja nincs s kérvényét, hogy a letelt 3 hónapra esedékes fizetését adják ki, nem teljesítették. A nyugdíjról pedig ismeretes Bratianu Vintila pénzügyminiszternek az az országserzte meghökkenést keltett kijelentése, hogy: a nyugdíj nem jog, hanem kegyelmi és méltányossági kérdés azokkal szemben, akik rászorultak s akiket segíteni kell. De törvény még nincs róla, bár a kormány beígerte.

Konokul tagadnak a bombamerénylők

Budapest, november 19. Izgalmas miliőben folyik Márffy és társai, a hírhedt bombavetőők perének főtárgyalása.

A vádlottak egymásután tagadják, hogy bűnösök lennének. Szász Béla vádlott semmiféle merényletről nem akar tudni és kijelenti, hogy mindenről csak utólag értesült a lapokból. Politikai hajszáról van szó. Élénk derültsszám támadt, amikor a többszörös gyilkossággal terhelt vádlott kijelentette, hogy ő a kihallgatás során Hetényi Imre főkapitányhelyettesessel nem fogott kezet. Az egész vád a rendőrség agyában született meg, hogy az ébredőket kompartmentálta.

Márffy kerül ezután sorra. Hallatlan önhitt hangon kezd.

Elnök: Ide nem tartozó dolgokat ne adjon elő.

Márffy: Méltóztassék megengedni, hogy én állapítsam meg, hogy mi tartozik ide, mi nem.

Ezután Márffy részletesen beszél arról, hogy miként történt a rendőrségi vallatás. Majd ezt a kijelentést teszi:

— Én mai napig sem tudom, hogy hol van az Erzsébetvárosi Kör.

A hallgatóság ezt a kijelentést derűs morajjal fogadta. Márffy valósággal indignálódik, hogy nem hisznek neki.

Marosi, a harmadik bombavető vádlott hangoztatja, hogy nem tud semmiféle merényletről. Teljesen visszavonja a rendőrség előtt tett vallomását. Tagadja rendőrségi vallomásának azt a részét is, hogy az Erzsébetvárosi Kör elleni merénylet terve Márffy és Chiraszti nevű ébredők agyában született meg és hogy ők sajnálták is, hogy Sándor Pál nem volt az áldozatok között. Tagadja, hogy a rendőrség előtt Márffyt a kor legnagyobb gonosztevőjének mondta. Kijelenti, hogy a rend-

őrségen kinozták, azért írta alá a vallomást. Közben Marosi felkiált:

— Dolgoztam a hazáért, dolgoztam a hazáért, de ezt nem érdemeltem Magyarországtól.

Az elnök: De hiszen ön rendőrségi vallomását a vizsgálóbíró előtt még megtagadta. Miért tette ezt, ha hazudott a jegyzőkönyvben.

Marosi: Még akkor is féltem.

Ezután az elnök Márffyhoz fordul, ki kijelenti, hogy Marosi vallomása teljesen valótlan.

Budapestről jelentik: A bombaszerdai tárgyalása Ulain nyilatkozta, hogy kezdődött meg, aki a tegnapi események kapcsolatban a védők nevében kért bírói szót, felejtse azt el. Tekintse a bíróság a védelem nehéz helyzetét. A bíróság célja nem a bíróság tekintélyének lebecsülése, de éppen annak megővése.

Radó József kihallgatása következett ezután. Nem érzi magát bűnösnek. Sem Márffyt, sem Szászt nem ismer. Rendőrségen kényszerítették a vallomásra. Az elnök felolvassa vallomását, amelyben beismeri a merényletben való részvételt.

Radó: Az egész hazugság. Utólag vertek, azért vallottam így.

Elnök: A rendőrség előtt tett vallomásaiban fokozatosan közeledett a közvalóság.

Radó: Mert mindig jobban ütöttek.

Elnök: Hogyan kényszerítették a rendőrségen, hogy olyanokról valljon, mikről a rendőrség nem tudhatott. Radó, hogy önt szökésre csábították, az Ipolyhoz vitték, uszson át és menekülj a nyomozás elől.

Radó: Ezt tényleg én mondtam. Ezután több részt olvas fel az előző Radó vallomásából, amelyekről a rendőrség nem tudhatott. Radó tovább is tagadja, hiába próbál az elnök lelkére beszélni, hogy beismerő vallomásával segíthet a helyzetén.

Az őszi és téli évad
kabát- és öllőnyszővel
biztonságait valamint belésárukat
a legminimálisabb hásonnal kalkulálva, salg
ruan szabott árak mellett, me
lepő olcsón árusít a szolidasá
ról elismert,

SZÉKELY
posztóáruháza
S. r. Avram I. (Kossuth-u.)

ITT A TÉL

Jövünk az olcsó cipőkkel
rövid ideig

November 20-tól kezdve

szabott, olcsó árainkból

15% engedménnyel árusítunk

Derby (volt Hungária) **Cipőgyár R-t.**

FIKÖZLETEINK: I. Bul. Regele Ferdinand 2. Bazárépület.
II. Str. Avram Iancu (Kossuth-utca) 5. Gyárépület. III. Str. N. Iorga (Zöldfa-utca) 7.

TÁVIRAT.

MEGNYILT! Nagyvárad legolcsóbb harisnya-, keztyű és rövidáru üzlete

PATENT ÁRUHÁZ

Strada Iosif Vulcan No. 1. (Nagy Sándor)-utca 1 szám. Klein Simon kalapüzlete mellett

Elő ebéd a Népkonyhán

A Zárda-utcai Népkonyha tisztára szűrt aztalainál ott ül és áll egy szomorú meztelen hadsereg: a nyomor uniformisában. Azok és százan, akiknek a kezéből ki-
szal a kalapács, a gyalu, a vakoló-kanál. A
nyomokba bugyolált asszonyok az utolsó
pompáson, éjjeli menedékhelyek gorkijai
lelke és sajnos, nemcsak letört öregek,
fiatalok is. Iskolás gyermekek, abban a
szobában, amikor a lélek még tele van illu-
ziókkal. Kopott lelkük vajjon milyen hitet
adott a jövőre? Erősek is vannak kö-
zöttük, fiatalok, akiknek meglátszik a mun-
dáltság selymes nyelvével.

A Népkonyha egynehány önzetlen, jó-
szívű zsidó urinő alapítása, akik a
szegények nevében erejükön szinte felül,
szívesen akarással akarják a legjobb jót
adni: enni adnak az éhezőknek.
A Lajosné vezetésével Wiener Je-
nő Jungreis Ignácné, Perlesz
né és Reichard Dezsőné azok,
mai súlyos gazdasági viszonyok közt
még energiával igyekeznek azon, hogy
a városban se legyenek éhezők.

Aki bejön az leül és eszik és sohase
szól senki vallását, nevét, — mondja
alauzoló urinő, — könnyen áttekin-
tendőben ez, csak körül kell nézni.

Népkonyha 250 ember számára
az naponta s csak az fizet öt leit,
aki akar, aki tud.

Amely 3 lei volt egy ebéd s napi 40—50
leült össze, a szegényesek adják, akik
restelnek ingyen elfogadni. Az idén kü-
lön szemérmes szegények háza is vihe-
rű ebédet. Ez a helyes intencióból fa-
elhatározás azok nyomorán akar eny-
síteni, akiknek nincs mit enniük odahaza,
akikből nem esznek, semhogy a nyilván-
tározásuk elmenjenek.

A tegnapi megnyitón Diósy Lajosné
szólt mondott megható, a hölgybizotti-
s az intézmény nemes céljait ismer-
tő beszédet. Sok uriaszony jelent meg
a megnyitón, amelyen teljesen ingyen
százötven ebédet szolgáltattak fel és a
Lajosné szívhez szóló szavaira in-
spontán adekózás tizezer leit jutott
a Népkonyha céljaira. Kohn Salamon,
Kohn Dávid, Schön Hermann, An-
galyár, Deutsch Benjámín, Stei-
n Viktor, Weisz Márton pékmesterek
az Erzsébet-kenyérgyár elhatározták,
hogy a hét egy-egy napján ingyen látják el
a Népkonyhát a szükséges kenyérmennyi-
vel.

Pontban 12 órakor megkezdődik esi-
s és tiszta, kék csajkáknak a tálalás.
Eszre kapja meg mindenki az ebéd-
díját. A legelső menü: húsleves, pece-
sével, rizskása fahéjjal hintve, jó por-
kényér. Hús hentesként kétszer van.
Kint hull a hó. A konyha meleg leve-
ben kétszázötven mohó szájjal kana-
ra csattogó sietséggel a párolgó, testet
melegítő jó erős levest...

Isőrendű ágybetéti Lei: 320-101

vas és rézbutor legolcsóbban:
ADAS, Str. Vladimirescu (Magyar-u.) 18.

Ha elegánsan
akar öltözködni, keresse fel
TERS KOVITS
Str. G. u. 1 sz. 61. (M. Str. Gen. Masola (Mezey Mihály u.) 7.

Három testvér halálba ment az anyjuk után

Eltemették a szatmári dráma áldozatait

Lélektani rejtély, szinte megfejtet-
lennek látszó tünet az, amiket az utóbbi
időben felvetnek az események. Az elmúlt
hétben egy huszonhét éves aradi fiatalember
halt meg rejtélyes körülmények között. A
fiatalember anyja kevés idővel hunyt el
fia előtt és halálos ágyán hívta a fiát.

— Szeretném, ha utánam jönnél —
mondotta.

A fiatalember — általánosan ismert
aradi család tagja — utolsó perceiben mon-
dotta:

— Anyám után megyek...

Megrendülve állt ezek mellett a napi
események följegyzője: az újságíró. Most
hasonló — de sokkal tragikusabb eset tör-
tént Szatmáron. Három nővér, három szép
fiatal leány — fölakasztotta magát. A le-
ányok anyja is a múlt év decemberében halt
meg és a halálos ágyon állítólag ezt
mondta:

— Szeretném, ha velem jönnétek... A
leányok akkor azt felelték:

— Ne félj anyám, utánad megyünk. És
cöbbenetes ígéretüket most beváltották, a
leányok egyidőben, közös akaratból hajtot-
ták végre rettentő elhatározásukat és tet-
ték ma Szatmár legnagyobb szencziójára.

A Mátyás király-utca 32. számú ház-
ban lakott a három nővér: Osvát Ma-
riská, aki 26 éves, Juliska 24 és Bözsi a leg-
fiatalabb 22 éves. Árva leányok. Apjuk
halála után folytatták annak mesterségét, a
szűcsmesterséget.

A három zárkózott természetű leányt
két hét óta nem látták a házbeliek és a
dolgozó nem tűnt fel nekik, mert azt hitték,
hogy Bessarabiába mentek szörmeárut be-
vásárolni. Ezelőtt néhány héttel ugyanis
egy ottani utazó járt náluk. A két hét alatt
többször kereste őket egy Weinerger nevű
timár, aki állandóan járt hozzájuk, mert
bundát adott oda feldolgozni. Utóbb na-
ponta kereste őket, de az ajtót mindig
zárra találta. Végre tegnap a rendőrségnél
jelentette az esetet, ahonnan egy rendőr-
tisztviselő szállott ki.

A zárt ajtó kuleslyukán benézve látta,
hogy a kulcs belül van, mire feltörette az
ajtót. Az első szobában döglött macska
hevert, mire a rendőrtiszt gyanúja fokozó-
dott. A másik szobába vezető ajtót, amely
ugyancsak zárva volt, szintén feltörette,
mire rettenetes látvány tárult elébe.

A három leány gyászruhában, fe-
kete keztyűben, felakasztva lógott a
gerendás tetőzetben, lábuk alatt
három feldörött szék.

A hatósági személy nyomban megál-
lított, hogy öngyilkosság történt. A leg-
kisebbségi leány blúzára gombostűzve pe-
csétes levél volt s benne ceruzával, nagyon
szép írással írva a következő szövegű levél:

„Temetésünk három örökösor-
sá. Három selyem szemfödél, vánkös, há-
rom barka, három darab kétlovas üve-
ges kocsi, tizenöt darab fehér élővirág-
koszorú, két pap, egész dalárda. Ha-
rangozás mindkét helyen.”

E sorok alatt tintával — valószínűleg
utólag írva —: „A szatmári temetőbe te-
messenek”. A levél másik oldalán leltár áll
a szerencsétlen leányok ingóságairól s a bo-
ritékban még 1868 lei 50 bani

A borzalmas öngyilkosság oka felde-
síthetetlen. A leányok anyja az elmúlt év
decemberében meghalt, halálos ágyán áll-
ítólag azt mondta: szeretném, ha velem jö-
nétek.

A leányok akkor azt felelték: Ne félj
anyám, utánad megyünk. Azóta egy év telt
el, de nincs kizárva, hogy ez idő alatt érle-
lődött elhatározásuk. Semmi más okot nem
lehet kimutatni. Mesterségükből tisztessé-
gesen megélték s szerelemről — bár feltü-
nően szépek voltak, nem lehet szó.

Szatmárról telefonálják: A hatósági
hullaszemle után az ügyészség tekintettel
arra, hogy az orvosok kétségtelenül meg-
alápitották, hogy büntény nem forog fent
és így a temetési engedélyt megadta anél-
kül, hogy a boncolást elrendelték volna.

A leányokat úgy temették el, ahogy
kivánták. Három kétlovas üveges kocsi,
borzalmas menet haladt egymásután. A
temetésen hatalmas tömeg vett részt, mert
a lányokat, dacára, hogy nagyon vissza-
vonult életet éltek, sokan szerették.

A hatóságok újabb vizsgálatot is foly-
tattak. Kihallgatásokat eszközöltek, de a
leccsekélyebb adatot sem szerezhettek arra
vonatkozólag, hogy az öngyilkosságnak mi
volt az igazi oka.

Érdekes, hogy a három leány csak ne-
hány hónappal ezelőtt otthagyták a refor-
mátus vallást és baptisták lettek.

A leányok unokatestvéri rokonságban
voltak Kürthy Józseffel a budapesti
Nemzeti Színház nagynevű tagjával.

Női kabátok és ruhák
elegáns kivitelben a legutánságban
Hevesi áruházában
Strada Nicolae Jorga — Zöldfa-utca.

HÓCIPO és KALUCSNI
legjobb minőségben
REICHARD DEZSO
cégnél kapható.

Nagy elárusítás
óriási raktár miatt **téli kabát-
szövetekben**, öltöny és fel-
öltő szövetek legolcsóbb árban.
HAVAS és GRÜNFELD
posztóáruház, Avr. J. (Kossuth)-u. 8. — Cimre figyelem!

„Hófehérke”
áruházban Sas-palota
Piața Unirii (Szt. László-tér)
10 napig rendkívül
olcsó harisnya vásár

170 Leies női flor harisnya	65—85 Leiért
250 Leies férfi flor harisnya	100 Leiért
130 Leies férfi flor sokni	68 Leiért

Luca P. Niculescu fiókja

1079

Tradea-Mare, Bulv. Regele Ferdinand 11. sz. alatt tiszteit vevőinek tudomására hozza, hogy november
16 15-étől kezdve rövid időre összes áruinak árait mélyen leszállította. **IGAZGATÓSÁG.**

SZÍNHÁZ

HETI MŰSOR:

Csüttörtök: Kis lord, Küry Klári csodagyermek vendégfellépésével, A) bérlet.

Péntek: Sztambul rózsája, Bihari Sándor első fellépése, B) bérlet.

Szombat d. u.: fél 3 órai kezdettel Hamupipőke, gyermekelőadás, olcsó helyárakkal.

Szombat d. u.: 5 órai kezdettel Casanova, olcsó helyárakkal.

Szombat este: Román előadás.

Vasárnap d. u. fél 3 órai kezdettel: Arvácska, mérsékelt helyárakkal.

Vasárnap d. u. 5 órai kezdettel: Antónia, mérsékelt helyárakkal.

Vasárnap este: Román előadás.

— A Kis lord. Minden szentimentalizmusával együtt bájosan naiv darabot egy alig tíz esztendő művészlányának kedvéért vette elő a direktió. Kis-sé reklámozni hangzatos néven — Küry Klárinak hívják a kis művészlányt, — lépett tegnap a nagyvárad közönség elé ez a határozottan tehetséges és rendkívül ügyes mozgású gyermek. Ez a reklámnév fölöslegesnek bizonyult, mert ettől eltekintve is a tíz esztendő lányka pompás színészi rutint bájos közvetlenséget és mindenkit meglepő, sokoldalú ügyességet hozott magával. Természetes beszéde, színes játéka — ahogyan a kis lord bájos figuráját személyesítette — épp olyan sikert váltott ki, mint temperamentumos tánca és üde kis énekhangozskája. Felvonások után többször tapsolták ki a tehetséges kisleányt. Meglehetősen zavaró volt azonban — néhány kivétellel — a környezete. Meglehetősen előkapott szereposztással és készülletlenül ment a darab. Talán egyedül H. Körösy Juci volt az, aki a kis lord anyja szerepében egyik legbrilliansabb, meggyőző és mélyen átértett játékát nyújtotta. Hevesi, Tóth Elek régi szerepében — csak a figyelemreméltó akarati jutott el.

— Kis lord. A kis Küry Klári, a bájos tíz éves művésznő komoly és értékes sikert aratott első fellépése alkalmával. A közönség szünni nem akaró tapsokkal honorálta a gyermekművésznő ritka képességeit, amelyek úgy játékbán, mint táncban, énekekben és zongorajátékban is pompásan kifejezésben bucsuzik Nagyvárad közönségétől. A Kis lord szerepeit ugyanazok játsszák, akik a keddi előadáson H. Körösy Juci, Benes Ilona, Nagy Berta, Madas, Bihari, Stoll, Hevesi.

— Bihari Sándor első fellépése. A Sztambul rózsája péntek esti előadására csaknem valamennyi jegyet elővételben kapkodta szét a közönség. Ez az érdeklődés könnyen érthető, mert ez alkalommal lép először ismét a nagyvárad színpadra Bihari Sándor, a nagyvárad színház régi kedvenc baritonistája, aki Ahmed bejt fogja játszani. A gyönyörű muzsikája egyszerű operett pompás teret ad a társulat új tagjának, hogy a Budapesten is kipróbált művészetét teljes nagyságában érvényre juttassa. A kitűnő operett többi szerepeit Biczó Margit, Beteg Bébi, Stoll, Bihari, Madas, Sós és Hevesi játsszák. A pénteki előadás B) bérletben lesz megtartva.

— Munkáseelőadás. Vasárnap délelőtt munkáseelőadás lesz a színházban, melynek során színre kerül Akiknek egy a sorsuk című életkép és Blancó Posnet elárultatása. Az Akiknek egy a sorsukban D. Szöllösi Eta és Dénes Jenő lépnek fel, mint vendégek. Bernard Shaw komédiájában pedig a főszerepeket H. Körösy Juci, Benes Ilona, Nagy Berta, Fényes Lili, Tóth Elek, Galambos, Madas, Sós, Stoll, Hevesi alakítják.

— Délutáni előadások. Tekintettel arra, hogy szombat és vasárnap délután csak egy előadás tartható, szombat délután Hamupipőke és vasárnap délután Arvácska kerül színre, a délutáni előadások mint rendszeren fél négy órakor kezdődnek. A Casanovára váltott jegyek a jövő hét szombatján, folyó hó 29-ére délutánra és az Antóniára váltott jegyek pedig a jövő hét vasárnap délutánján, folyó hó 30-ára lesznek érvényesek.

Menekülés

Irta: Bónyi Adorján.

Mindent szóról-szóra úgy jegyeztem fel, amint történt. Világot gyújtottam. A kalapomat az asztalra dobtam. Amint elmentem a tükrök előtt, belepillantottam s láttam, hogy csodálatos jókedvűen, szinte boldogan mosolygok. Egyenesen a secretairehez mentem. Lenyitottam azt a kis fedelet, mely írólapként szolgál. Ez a belső rész tele van apró fiókokkal. A sok fiók közül habozás nélkül kihúztam egyet. A fiók üres volt. De ez ugylátszik, nem talált készülletlenül. Mert habozás nélkül félrehmozdítottam a fiók hátsó falát. Ez belső rekesz tárult fel. Nyugodtan és mosolygva benyultam a rekeszbe és egy apró fényképet húztam ki onnét.

Mindezt egy olyan ember biztos és félreérthetetlen mozdulataival, mint aki mindennap megteszi ugyanezt!

A fényképpel a kezemben, ugyanazzal a derült nyugalommal, leültem az ágyamra. Hosszan néztem a képet és egész lényemet kimondhatatlan édes érzés töltötte el. A képet lassan és áhítatosan megcsókoltam.

Amint most újra ránéztem a képre, azt láttam, hogy a képen, amelyre vékony porréteg rakódott le, élesen és tisztán látzanak ajkam nyomai. Ezek a friss nyomok a poros képen egy csapásra visszatérítettek való világomba!

Egy nőnek a képét tartottam a kezemben. Afféle daguerrotyp volt, amilyeneket száz évvel ezelőtt csináltak. A nőnek csupán a feje volt a képen. A többi poétikusan elmosta a fotografus. Talán szép nő volt, talán nem. Ebben a pillanatban ezzel nem is törődtem. Csak azt láttam — ami a figyelmes olvasó előtt természetesnek is tűnhetik fel, — hogy én ezt a nőt nem ismerem. Soha életemben sem őt, sem hozzá hasonló nőt nem láttam.

Kiejtettem a kezemből a képet és egész éjszakán keresztül a titokzatos kényszernek, ösztönnnek, vagy tudom is én minek az értelmén gondolkoztam, a mely elvezetett a fiókhöz. Kezembe adta a nő arcképét és az imént megtöltötte mellemet egy páratlan édes, boldog és büszke érzéssel, mely egész a csókiig vezetett.

Most hajnal van. Tompa világosság köszöntött be a szobámba. Még nem aludtam. De itt ülök, előttem papiros és kész vagyok arra, hogy mindezt és ami még ezután következik, lelkiismeretesen följegyezzem. Minél több csoda történik velem, annál távolabb vagyok ennek a meginduló rejtélynek a megfejtésétől.

A mai nap nyugodtan telt el. Sok dolgom volt és csak igen keveset foglalkoztam ezzel az ügyvel, amely kezd nyomoztatólag hatni rám. Csupán annyit jegyezhetek fel, hogy a legtöbb dolgom közben is néha elfogott a vágy, hogy mindent ott hagyjak és elinduljak megkeresni valamit, vagy valakit. Ha határozottan tudtam volna, hogy mit akarok, vagy helyesebben: mit kell megkeresnem, utnak is indultam volna.

Este, amint hazajöttem, megismétlődött a tegnapi jelenet. A kis fiók, a fénykép, a boldog álmódosítás percei. Percei? Az óram hajnali fél négyet mutatott. És még csak az imént ocsudtam fel annyira, hogy a gondolataimat rendbe feldjaim hoz-

ni. Mint valami igen távoli dologra, meg emlékszem azokra a kevélyen jó, percekre, amik a képpel szemtől-szemből boldoggá tettek. Most, hogy túl vagyok rajta, fáj, szinte hasogat minden.

Különös. Az előszobára gondolok. Sötét, tökéletesen sötét. Nincs is lámpa. Bélépek e sötétségbe. Az egész világ elmaradt mögöttem. Vár a szobán? Hagytam magam mögött — mit? A joga? A sötét előszobán át hová jutok? Hová? Gyötrelmem ez.

Igen — talán — eltaláltam még a múltba!

A múltba...

Ostobaság. Ez mindenesetre romantikus ötlet, de itt mélyebb, itt könyvebb, itt veszedelmesebb, igen, úgy érzem már, veszedelmesebb dologról van szó.

(Folyt. köv.)

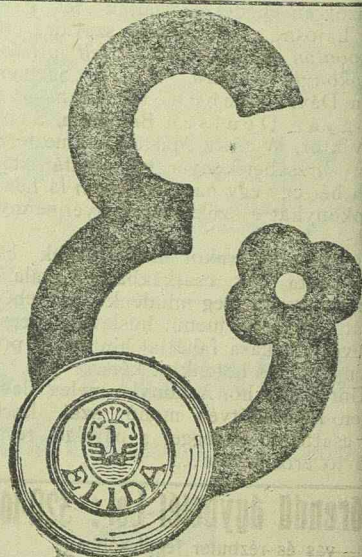
SÁRCIPŐ HOCIPO és TORINÓ
CIPŐ prima gyártmányu
választékban reklam árban
kapható
HAAS LIPÓT
Linoleum üzlete, Bul. Re
Ferdinand 5.

Olcsó árak!

Állandóan férfi és női fehérneműk, finom francia és kőbűtörök, oszlopok, himzések, harisnyok, kesztyűk, szveterok, schallak, reform nadrágok, jumper ruhák és rövidruháik.

LONDON

Reg. Ferdinand (Rákóczi)-ut 10. Stern-palota

FÜRDŐSZAPPAN
világhírű

ELÁRUSÍTÁS

Avram Iancu (Kossuth-utca)

SCHLESINGER & JUNG

üzletében a raktáron levő női kabát, kosztüm, ruha és alj, valamint férfi öltöny, raglán és kátátszövetek minden elfogadható áron elárusíttatnak

Schwartz Lajos uriszabó, Ep. Ciorogariu(Uri)-u.

A mai nappal megdrágult a trafikáru

Bukarestből jelentik: A R. M. S. igazságszása értesítést adott ki, amely szerint az összes dohányárak a mai naptól kezdődően lényegesen megdrágultak.

Az új árak a következők:
R. M. S. cigaretta száza 140 lei.
Regál száza 120 lei.
Intim R. M. S. száza szópóká nélkül 120 lei, szópókás 120 lei.
Regina Mária cigaretta száza 400 lei.
Mihail Viteazul száza 300 lei.
Joké Club száza 300 lei.

A dohány ára:

Regál kilogramja 1000 lei.
Lux kilogramja 600 lei.
I. minőségű 400 lei.
II. minőségű 300 lei.
Hasonló mértékben megdrágul a cigaretapapír és a szivar ára is.

Vrs egy politikai vacsorán

Budapestről jelentik: A magyar fővárosban megalakult a nemzeti polgári párt haragos köre, amelynek élén Heinrich Henric áll. Ez a párt egyesíti tudvalevőleg a régi Tisza-párti elemeket, akik elhatározták ugyan a kormányt, de mégsem lének be az egységes pártba, annak antiszmita jellege miatt. Avató beszédében Heinrich Ferenc kijelentette, hogy egységes szabadelvű pártot kell alakítani Ugron Boor, Vázsonyi, Rassay, Bárczy és más bevonásával. Erősen kikelt beczédébe a numerus clausus ellen és kárhoztatja a jövendő jelszavakat.

Tolnay Kornél indítványára Lukács Zoltó díszelnökké választották.

A gyűlés után társasvacsora volt, amelyen Medvigy Gábor egy alkalmi versét mondta el. Ez kedves meglepetés volt, mert senki sem tudta, hogy Medvigy Gábor, a nagyváradi közéletnek ez a hajdani eszharcosa verseket is szokott írni. Anna dr Dési Géza mondott pohárköszöntőt.

Violette, Guerlain, Boger & Gallé
DUBIGANT, arc- és ajakfestékek kaphatók a
AVOLY ILLATSZERTÁRBAN

MEGNYILT **MEGNYILT**
FOR GENTLEMEN **URI DIVAT SZALON**
Rimanóczy-szálló épület Mészáros-utca sarok
Legmodernebb férfi-szabászat
Kizárólag angol, skót divat szövetek nagy választékban
MEGNYILT **MEGNYILT**

A HELIKON

állandó képkiallítása
Száda I. C. Brüllana (Szaniszló-utca) I.

Pataky László

festőművész (1857—1912)

hagyatéka:

Hatvan darab akvarel, rézkarcok, olajfestmények.
három párisi mester: Reaser, Bertrund, Tschärner.

Régi butorok, porcellánok, órák és kivalóságos régiségek.

Egész nap nyitva!

Három milliárd költségvetési feleslegből emelik a tisztviselők fizetését

Bukarestből jelentik: A parlament mai ülésén Orleanu elnökölt.

Feteanu parasztpárti képviselő a Besszarabiában történt panamak ügyében interpellált.

Madghearau parasztpárti képviselő arra kéri az elnökséget, hogy a költségvetés vitájának lefolytatására hét napot engedélyezzen.

Bratianu Vintila pénzügyminiszter nincs ellene a hét napos vitának, csak arra kéri a kamarát, ne húzzák tovább a vitát, hogy maradjon idő a megszavazásra is.

Jon Pilat folytatja a trónbeszéd vitáját. Azt fejtegeti, hogy az ellenzéki pártoknak egyáltalában nincs lelki egyensúlya. Egyedüli konzervens párt a Jorgácé. A nemzeti párt például elhatározta, hogy nem vesz részt a parlamenti vitákban, majd megismételte ezt az elhatározását. Megállapította, hogy az ellenzéki pártok veszélyt jelentenek az országra nézve.

A parlament ülése folyik.

Ma minisztertanács volt, amelyen résztvett majdnem minden tagja a kor-

mánynak. Bratianu pénzügyminiszter előterjesztette az 1925. évi költségvetést. Eszerint a jövő évre előirányoztak 31 milliárd 750 millió bevételt és 28 milliárd 545 millió kiadást. Így három milliárd jövedelem-többlet áll elő, amelyből 2 milliárdot a tisztviselők fizetésének javítására fordítanak, 250 millióból pedig előlegeket fizetnek ki a hadikárpótlásokra.

Ezután Lepadatu kultuszminiszter az orthodox egyházak egységesítésére vonatkozó tervezetet terjesztette a minisztertanács elé.

Bratianu miniszterelnök utasította a kultuszminisztert, hogy bocsátkozzon tárgyalásokba Duca külügyminiszterrel. Vele együtt készítse el a törvénytervezetet úgy, hogy az országban létező többi felekezeteket se érje sérelem.

Parasztpárti képviselők terjesztik azt a hírt, hogy hétfőn Madghearau parasztpárti képviselő meg fogja interpellálni a kormányt afelől a nagyszabású panama felől, amely a külföldi repülőgéprendelésekkel kapcsolatban történt.

ÚJ DONSKGOK

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL

STRADA PRINȚUL CAROL (VOLT SZILÁGYI DEZŐ-UTCA) NO. 6.

Kiadóhivatal: Jónas

BONNENFELD ADOLF RESZVENTYÁRSASÁG

ELŐFIZETÉSI DÍJ:

Helyben: egy óra 50, negyedévre: Vidéken: egy óra 60, negyedévre 150, félre 300, egész évre 600 Lei 180, félre 360, egész évre 720 Lei

R. Nagyvárad telefon száma 38

Előfizetéseket és hirdetéseket elfogad a kiadóhivatal és a Hírlapiroda (Telefon 13-01)

EGYES SZAM ÁRA BUCURESTIBEN 4 LEI 50 B.

NAPIREND.

1924 — november 20 — csütörtök.

ISKOLAAVATÁS. Az újonnan épült biharmegyei iskolákat elavatja Anghelescu miniszter.

A LIBERÁLIS-PÁRT gyűlése pénteken d. u. 6 órakor.

MUZEUM: Nyitva vasárnap d. e. 10—1, d. u. 3—6. Csütörtökön v. 3—6-ig.

APEL

catre populatiunea orasului Oradea-Mare.

Vineri in 21 a lunei curente vor avea loc an orasul nostru festivitatele inaugurarii Monumentului Majestatii Sale Regelui nostru Ferdinand I.

Orasul nostru si-a stiut intotdeauna manifestata in mod potrivit sentimentele de profunda liialitate si desavarsit devotement catre Tron si Dinastie.

In acest scop ne adresam intregi populatiuni a orasului Oradea-Mare, rugandu-o, ca fara deosebire de limba si lăge, sa ia parte cu demnitate la aceasta serbare inaltatoare moral pentru reusita acesteia festivitatii.

Programul relativ la diferitele momente ale inaugurarii, precum si dispozitiunile privitoare la pavoazarea orasului vor fi

publicate de catre comisiunea aranjatoarea si rugam pe toti locuitorii de a se conforma si a participa in numar cat mai important. Oradea-Mare, la 17 Noemvrie 1924. Prefect: Dr Nicolae Popovici. Primar: Dr Coriolan Bucico.

FELHIVÁS

Nagyvárad város közönségéhez.

Pénteken, e hó 21-én tartjuk meg királyunk, I. Ferdinánd öfelsége szobrának ünnepélyes leleplezését.

Városunk közönsége minden időben méltó módon adott kifejezést mély és odaadó hódolatának a Trón és a Dinasztia iránt.

Nagyvárad város egész lakosságához fordulunk tehát és felkérjük, hogy nyelvre és vallásra való tekintet nélkül vegyen részt a leleplezés felemelő ünnepségein és minden erkölcsi támogatásával járuljon hozzá, hogy az ünnepély mennél fényesebb keretekben menjen végbe.

A leleplezés egyes mozzanatairól szóló programot, valamint a város feldíszítésére vonatkozó intézkedéseket a rendező bizottság közhírré fogja tenni és kérjük a város minden lakosát, hogy a rendelkezéseket kövesse és az ünnepélyen mennél impozánsabb arányokban vegyen részt.

Oradea-Mare, 1924. november 17. Dr Nicolae Popovici prefect Dr Coriolan Bucico primar.

* FELHIVÁS A KIRÁLYNÉ ELE KÉRVÉNYT NYUJTO ÖZVEGYEKHEZ. Azokat a hölgyeket, akik a királyné öfensége elé özvegyi nyugdíjuk kiutalása végett kérvénnyel járulnak s azt bejelentették hozzánk, hogy a mai nap folyamán, — csütörtökön reggeltől este 6 óráig, — a

OLCSÓ

occasio **CIPŐ** árusítás
295, 395, 495 lei árban
„TURUL” CIPŐRAKTÁR

Száda Avram Jancu (Kossuth uica) Sas-palotia

kérvény aláírása végett jelenjenek meg a Nagyvárad kiadóhivatalában.

* JÖN TELMANYII!

* Ujból esik a lei. Bukarestből jelentik: Pénzügyi körökben nagy pánik uralkodik amiatt, hogy a lei kurzusa Párisban tegnap 920-ra esett.

* Az Izr. Nőegylet elnöksége hálás köszönetét fejezi ki mindazoknak, akiknek köszönhető a kitűnően sikerült teadélután érkeési és anyagi sikere. Elsősorban azoknak, akik felülfizetésekkel és gazdag buffetküldeményeikkel járultak hozzá. Hálás köszönet a kedves háziasszonyoknak, akik mindvégig kifogyhatatlanul fáradoztak, hogy a közönség mindvégig jól érezze magát. A délután folyamán több ízben felhangzó óhajnak engedve, a nőegylet december 25-én megismétli a teadélutánt, jövő év január 10-én pedig megtartja a szokásos nagy farsangi bált.

* Enyhült a skarlátjárvány. Illetékes helyről közlik velünk, hogy a skarlátjárvány most már nagy mértékben enyhült és a járvány terjedésétől nem kell tartani. Közlik velünk azt is, hogy skarlátos megbetegedések nem a Szent László, hanem a Szent József-intézetben történtek, de ezeknek az állapotok is javult.

* Egy uriaszony tragikus halála. A spanyol-járvány Erdélyszerte terjed és újból igen sok áldozatot szed. A járvány halottja: Blau Béla kolozsvári nagykereskedő neje is, aki tegnap éjjel pár napi betegség után kiszenvedett. Blau Béla, neje és tizenhárom éves fia csaknem egyszerre estek ágynak, az influenza megtámadta valamennyiüket. A fiatal asszony állapota vált csakhamar a legsúlyosabbá. Dr. Elferth tanár már vasárnap menthetetlennek mondta az uriaszonyt és a halál két napi agónia után az éjszaka következett be. A rendkívül művelt és előkelő gondolkodású urinő tragikus halála igen nagy családot borított gyászba. Özv. Ullmann Sándorné hugát, özv. Ullmann Félixné, Leitner Sándorné és dr. Blau Pál sógornőjüket gyászolják az elhunytban.

* Újabb letartóztatások az utlevélpánama ügyében. Bukarestből jelentik: Az utlevélpánamából kifolyóan letartóztatott Stoicescu Draganesti nyugalmazott őrnagy szabadlábrahelyezési kérelmét az ilfvi törvényszék vádtanácsa elutasította. Le fogják tartóztatni Stoicescu szigurancafőnököt és Haralamb Dumitriu komisszárt is.

* „AVIVA” Kulturstély nov 30.

* Megváltoztatják a biharmegyei vásárnapokat. A belügyminisztérium tegnap rendelet érkezett a prefekturára, hogy a vármegyében tartandó vásárnapokat a helyi igényeknek megfelelően változtassák meg.

* A filharmonikusok november 25-iki hangversenyén Wagner, Beethoven, Liszt művei lesznek műsoron. A tagoknak azt az előnyt nyújtja a vezetőség, hogy 100 lei elővételi díj lefizetése ellenében a három hangversenyre ugyanazon helyet előre kiadja s így nincsen kitéve annak, hogy nem jutnak megfelelő helyhez. Jegyek Vidor Manonál (Bul. Regele Ferdinand 2.) kaphatók.

* Szívbeteg és érlemeszedésben szenvedők a természetes Ferenc József keserűvíz használatát könnyű és pontos bélműködést érnek el.

* Nagy hóviharak az egész országban. Bukarestből jelentik, hogy ott méternyi magas a hó. A costesti-turnuagurelei, curteadeargesi—campulungi, pia-raolt—nagysebeni és bukarest—giurgiui vasuti vonalak teljesen hó alatt vannak. A temesvári gyors megállott Szlatinán, tovább nem tudott haladni, a craiovai gyorsot el sem indították Bukarestből. — Borszéken már két héttel ezelőtt leesett a hó. Kolozsváron két nap óta szakadatlanul nagy pelyhekben esik, az utcákat másfélarasos hó borítja. A vonatokat állandóan több órással késéssel érkeznek Bukarest felől.

* „KEGYELET” a Sas alatt.

* Bokor Judit cellőfenómén, Kósa György zongoraművész együttes hangversenye 27-én. Jegyek a Musicában.

* A Népkihá megnyitása adakoztatás: Diósy Lajosné 500, Leitner Mártonné 500, Vas Adolf, néhai Vas Adolfné halála évfordulóján 500, Brüder Jenőné férje emlékére 500, Özv. Winter Károlyné 300, Ripper Vilmosné 300, Reichard Dezsőné 300, Vadász Albertné házfelszentelés alk. 300, dr. Fischer Imréné 200, Zucker Józsefné 200, Huszár Adolfné 200, Klein Adolfné 200, Láng Samuné 200, Flegmann Arminné 200, Weisz Nándorné 200, Feldheim Samuné 200, Diósy Sándorné 100, Munk Mórné 100, dr. Vass Izsóné 100, Réti Jenőné 100, Rothbart Bernátné 100, dr. Vértess Sándorné 100, Nussbaum Samuelné 100, Leitner Lázárné 100, Hartmann Sándorné 100, Baumann Jánosné 100, Deutsch Ignácné 100, Stein Lajosné 100, Schönfeld Lajosné 100, Rothbart Edéné 100, dr. Kazay Kálmán 100, Stein Bernátné 100, Lőrincz Mártonné 100, Weisz Gáborné 100, Katzender Józsefné 100, Lédig Miklósné 100, dr. Konrád Béláné 100, Arató Ferencné 100, Vajda Gézané 100, Sonnenfeld Adolfné 100, dr. Rezső Mórné 100, Schütz Albertné 100, Wesz I. Mórné 100, dr. Bárdos Imréné 100, Epstein Samuné 100, Schönberger Arminné 100, Kohn Dávidné 100, Weisz Manoné (Zerind) 100, Wiener Jenőné 100, Perlss Józsefné 100, Jungreis Ignácné 100, dr. Weinstock Arminné 100 leit. Mindezen adományokat hálással köszöni az Elnökség.

* A nagyváradai román kultúregyesületek nívója. Nagyvárad román kultúregyesületei az Atheneul Roman, a Cele Trei Crisuri, a Cercul Franco-Romana és az Asotiatia Profesorilor unióba tömörültek, amely a kultúregyesületek reprezentációja mellett az egyesületek kulturális tevékenységét elősegíti. Természetesen az unió belől az egyesületek közül is megartják akciósabadságukat. Az új szervezett első irodalmi ülése vasárnap délután 5 órakor lesz a Cercul Militarban. Az ülésen Speranta Eugen tanár a gazdasági és szociális kérdésekről tart érdekes előadást. Ének- és zeneszámokkal szerepelnek Poynárné urasszony és Speranta tanár felesége is.

* Három lakásfosztogatás volt Nagyváradon az elmúlt éjszaka. A tél beálltával a bűnözők sajnos, megindultak Nagyváradon. Tegnap éjszaka három lakásba jártak betörők és két helyen csak ruhaneműket loptak. Blum Ferenc Str. Bratianu (Szász utca) 38. szám alatti lakos feljelentést tett a rendőrségen, hogy lakását tegnap este felnyitották és tizenöt ezer lei értékű ruhaneműt vittek el. Dávid Gyula vasuti borbély műhelyét eddig még ismeretlen tettesek teljesen kifosztották. A kis műhelyből minden megmozdíthatót — szerszámokat, butorokat — mindent elvittek, úgy, hogy a pusztá üres helyiséget találta meg reggel a tulajdonos. A legfiatalabb nagyváradai bűnözők egyike, a 16 éves Vagyon Géza újból dolgozott az elmúlt éjszaka. Egy M. S. nevű bádgosinással a Str. Oltuz (Lahner Gy.) 4. szám alatt betörték Borgos Margit lakásába és több ezer lei értékű ruhaneműt loptak el. A fiatalkorú bádgosinást még az éjszaka elfogták, Vagyon Géza pedig nyomtalanul eltűnt Nagyváradról. Az elmúlt nap bűnügyi krónikájában a legérdekesebb a következő: Jakobi Jakab kenyérgyáros kocsisát elküldte a Vitéztúrára egy zsák liszttel. Amíg a kocsis bevitte a lisztet, addig a kocsi lovastól, mindenestől együtt eltűnt. A rendőrség nyomoz a lótolvaj után és mindhárom lakásfosztogatás ügyében széleskörű nyomozás indult.

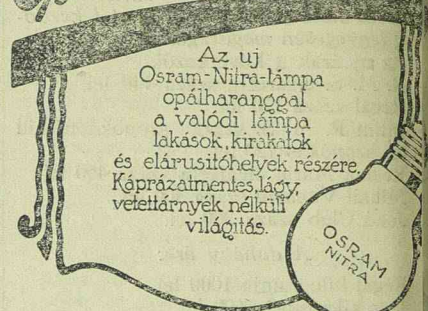
* Gyors és enyhe hatása van a Purgónak eredeti dobozban.

* Helyreigazítás. A Nagyvárad mai számában közöltük a IV. zsidó liceumi csapat őszi eredményeit. Helyreigazításul most közöljük, hogy nem három meccset nyertek, hanem négyet és nem 12 gólt rugtak, hanem 14-et.

* Értesítem a tisztelt közönséget, hogy a „Corzó” éttermet és kávéházat átvetttem és azt átalakítva f. hó 22-én nagy házias disznótorral egybekötve nyitom meg, ahol a legkényesebb ízlést is kielégítő ételeket és italokat a legmérsékeltbb árban bocsátjuk a tisztelt vendégeim rendelkezésére. Elvem a pontos, jó és olcsó kiszolgálás. Tömeges pártfogást kér Klein Soma béről.

* Tisztviselőnk figyelmébe! Köpeny, kosztüm, szövet és bársonyruhák ilyes kivitelben készülnek, kétszeri lefizetésre is. Schwartz Jenő nőiszabó, str. Saguna, v. Kapucinus-utca 16. szám.

Az új Osram-világítás

Osram lámpával tökéletesíti világítás

* Új sorsolás a Hegedüs Hirlapirod kölcsönkönyvtárában. E hét szombatján tartja meg a Hegedüs Hirlapirod újabb díjtalan sorsolását az előfizetői között. A díjak a következők: 1. Egy hízotliba. 2. Hat darab zsöllye az Apolló-moziba. 3. Egy pár házicipő Gonda Testvérel cipőáruház Rákóczi-út 5. sz.

* Aszódj 8-féle zamatu pörkölt kávé izre utánózhatalan, nyersen finom. Ceylon kávé 1 kiló 148 lei. Sas-palota.

* Gummi haszfűző és trickó melltart modellek Keszenbaum Juliska fűzőtérmeben. Ferdinand király (Rákóczi) ut.

* Legjobb villanykörte! telefonkészülék és nometer raktáromról nagyban és kicsinyben. Telefon és villanyvezetést, minden fémipari és esztétika munkát, javításokat igen szolid áron vállal Rajz Andor elektromechanikus Szalárdi-utca 1.

* Eredeti francia női antilop keztyű minden színben 320 lei. Bőrkeztyűk első rangú minőségben 250 leitől az Old Englandban.

* Leipzigből ismét érkezett nagy mennyiségű szörmeáru Leichner szűcs Str. Ciorogariu (Uri-utca) 4. szám.

* Borkabát a legszebb, a legjobb Leichner szűcsnél Str. Ciorogariu (Uri-utca) 4. szám.

TŐZSDE

Zürich, november 19. Nyitás: Berlin 10 0-a 123 fél, Newyork 518 háromn. London 2403, Páris 2720, Prága 1550, Budapest 0.0069 fél, Bukarest 270, Bécs 0.007350. Bukarest, november 19. Zárlat. Devizák: Páris 1050, London 915, Newyork 198, Róma 835, Zürich 38, Bécs 26, Prága 580.

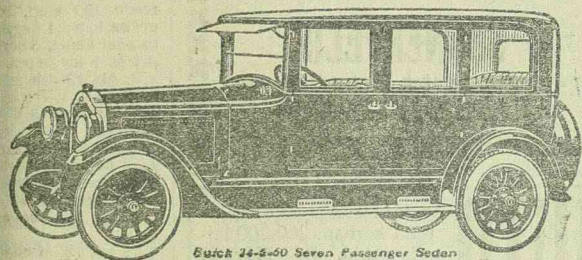
Zürich, november 19. Zárlat: Berlin 10 0-a 123 fél, Amsterdam 208 fél, Newyork 518 háromn., London 2404, Páris 2722 fél, Milanó 2245, Prága 1545, Budapest 0.0069 fél, Belgrád 752 fél, Bukarest 270, Varsó 100, Bécs 0.0073.

Budapest, november 19. A szerdai értékpapír-zárlat: Angol-Magy. 49. Magy. H. 490, Osztr. H. 192, Allamv. 490, Keresk. b. 1225, Pesti Hazai 3270, Borsod-Misk. 177, Első Bp. gőz 139, Borsodi szén 112, Köszén 3550, Urikányi 1030, Salgó 592, Fegyver 1160, Ganz-D 2620, Ganz-V. 1390, Láng 105, Izzó 890, Mütr. 167, Karton 128, Vasut-forg. 220, Rima 137, Georgia 360, Phöbus 76, Guttmann 800, Lipták 207 fél, Ofa 545, Nasici 2425, Tröszt 172.

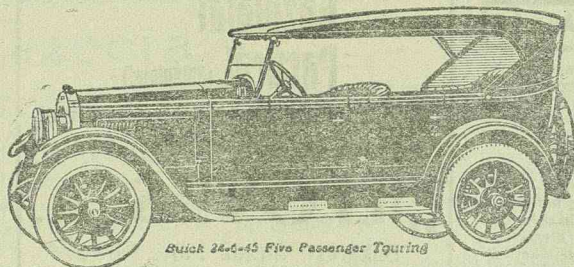
Legmodernebb férfi ruhák. „FOR GENTLEMEN” uri-divat szalonban készülnek. Rimanócy-szálló épület

KEPES ELEK
orvosi kötszerszalag, Sas-passaço 20. szám
Saját készítményű **SÉRVEKÖTŐK, HÁSKÖTŐK,** speciális kötszerek, női és férfi övszerek

AUTO-BuickMOBILOK

Buick 24-50 Seven Passenger Sedan

Buick 24-50 Five Passenger Touring

6 cilinderes, fékkel négy kerékre

»Standard Six« és »Master Six«

a legjobbak — a legelegánsabbak.

„NOËL“ S. A. R. T. M. 105. Calea Victoriei Bucuresti

kizárólagos képviselő Románia részére.

Ki lesz az idegen

Állami tisztviselők állampolgársága

Az állampolgársági hivatal tömegesen hívta a tisztviselőket és tisztviselőnőket, hogy jelentkezzenek. A jelentkezők nagy része ekkor tudta meg, hogy nem nagyvállaló, így itt állampolgárságot nem szerezhettek. Ilyen tipikus eset egy állami tisztviselő, aki egy utódállamban született, em Romániában, egy időben Nagyváradon, innen elhelyezték egy messze másik államban levő helyre s 1918-ban jött Nagyváradra újból. Állampolgári helyzete a következő:

A belügyminiszter rendelete szerint csak kinevezett állampolgárnak, aki 1918 előtt itt illethez. A belügyminiszter más rendelethez azt mondja, hogy a tisztviselőket az állampolgárságát szorosan úgy inak el a hatóságok, mint a polgárokat. A gyminiszter harmadik rendelete aztán arról ítéskedik, hogy ha a tisztviselő és katoilletsége és állampolgársága nem lenne állapítható azon a helyen, ahol laknak, rólkülön jegyzék készítenő a betérjettéttokkal s ez hozzá küldendő.

A nagyváradai tisztviselők tehát ez utóbbi agóriába esnek, ha 1918 előtt itt nem szekilletőséget. Ezeket külön listába foglalva szitlik fel a belügyminiszterhez, de semmi ányuk ebből nem eredhet, mert a miniszter téség ügyük szünetel. Az állami tisztviselviszont arra támaszkodnak, hogy nem hit, hogy az állam nem állampolgárokat alnazhat, mert régi állampolgárságuk s illegük az állami alkalmaztatás járuléka volt.

Az állampolgársági hivatal egyébként pár alatt befejezi a lajstromot, amelybe minit felvettek, aki a jelentkezéskor állampolgságát igazolta. Ilyen van eddig körülbelül 000. A lajstromot négy példányban állítják s a bel-, igazság- és hadügyminisztereknek dik el, egy marad a hivatalnak, ahol majd mindenki megtekintheti.

Aki benne van a lajstromban, az nán állampolgár.

A lajstromot mindenkinek joga van meg-

nézni s ha az ügynek sorszáma meg van, ez könnyen is megy. Elenkező esetben a névmutatót kell segítségül venni. Joga van mindenkinek felelősséget beadni olyanoknál, akik jogosulatlanul, vagy hamis okmányok segítségével kerültek az állampolgársági lajstromba.

A végleges névsort csak akkor állítják össze, amikor a felelősségek a felsőbb hatóságtól leérkeztek. Akik ebben a végleges lajstromban nem lesznek bent, azokat, mint idegen állampolgárokat fogják nyilvántartani s kezelni. Ezért mindenki helyesen teszi, ha jelentkezik állampolgárságának megállapításáért, mert a törvény szerint a végleges lajstromban nem levők csak naturalizálás útján szerezhetik meg az állampolgárságot s nem vehetők fel többé a törzslajstromba.

MOZI

— Apolló mozgó. Ma, csütörtökön egy kitűnő társadalmi drámát ad az Apolló-mozgó, amely témájánál, kitűnő szereposztásánál és elsőrendű rendezésénél fogva méltán fogja azt az általános sikert és elismerést kiváltani, amit e kitűnő darabhoz fűzünk. A főszerepet Norma Talmadge, az elismert világhírnő mozistár játssza.

— Jackie Coogan a Dorian-filmszínházban. Az idei filmszezon egyik legszenzációsabb filmje, a „Kis bohóc” kerül ma, csütörtökön bemutatásra. Az eddig készült Jackie-filmek egyik legkiválóbb alkotása a „Kis bohóc” és hol könnyekig megható jelenetek, hol pedig kacagtató részletek teszik élvezetessé a kiváló Dorian-filmet. Jackie Coogan, mint bohóc mutatkozik be a közönségnek a cirkuszban, hol mint büffés gyermek volt alkalmazva. Babette, a kis műlovárnő belesége folytán nem léphet egy estén fel és Jackie Coogan — az igazgató tudta nélkül — vállalkozik Babette helyettesítésére és szerepét kitűnően játssza. A film ötödik felvonásában egy óriási vihar látható, amely a vándor-lonediásokat éri utól. Az előadások 5, 7 és 9 órákor kezdődnek.

S Eredeti angol szövetek
legolcsóbban beszerezhetők
SCHNEIDER és MIHELFI posztolóruháza
Reg. Ferd. (Rákóczi)-ut 10. és Avram J. (Kossuth)-u. 8.

Karácsonyi leszállított árakban

Teáskészlet színes	—	400.—	Leu
Kávékészlet	—	400.—	„
Feketekávékészlet	—	460.—	„
Boroskészlet 6 személyes	56.—	„	
Vizeskészlet 6 személyre	56.—	„	
Likörkészlet tálcsa	84.—	„	
Befőtteskészlet 6 szém.	130.—	„	
Mozsdokészlet színes	480.—	„	
Étezőkészlet színes	900.—	„	
Étezőkészlet aranyos	1000.—	„	

Diszmtűárak Konyhafelszerelés
Táblatűveg Képkerekezés
Eladás nagyban

Frații KOMLÓS Testvérek
gyári raktár: Oradea-Maro (Nagyvárad)
Str. N. Jorga (Zöldfa-u.) 17. Telefon: 3/2.

Előjegyzési naplárak

az 1925. évre megérkeztek és kap-
hatók a Hegedűs Hirlapirodában.

A legkisebb
árak 30 lei

A NAGYVÁRAD APRÓHIRDETÉSEI

Egy sor 500
százalék 1000

Levelezés

Akarmi vétel, egészen új
silkisn szörme bunda ol-
csón eladó, Str. Calea Vio-
letai (Koloszvári u.) 43-
723

Salburg. Holnap okvetlen
várják. Okvetlen telefo-
nálni. Csók. 734

LAKÁS

Átadó szép kétszoba kony-
hás lakás Olasziban, köz-
ponthoz közel. Címeket
„Azonnal elfoglalható” jel-
legére kiadókba kerek 732

Keresők sürgősen a köz-
pontban kétszobás, fürdő-
szobás, esetleg háromszob-
bás garzon lakást butoro-
záttal női divatszalon
részére. Közzétűket di-
jazzok. Cím Hegedűs Hir-
lapirodában. 728M

Alkalmazás

Finom térítésbőség zu-
schoeldert keres állandó
helyre. Ajánlatok Samuel
1. Landmann Sibiu Fing-
eringsplatz 9. 727

Mindeest keresek decem-
ber 1-re 2 lagu családhoz.
Nic. Zsiga (Lukács Gy.) u.
22. földsz. 733

Adás-Vétel

Kisérleti dynamo-gép kézi
kajtásra és egy 42x56 cm.
márványasztallal jutá-
nyos árban eladó. Str.
General Holban (Széles-
utca) 19. sz.

Kárpáthy Zoltánt jóka
Mórtól megvételeire kere-
sünk. Cím a Hegedűs Hir-
lapirodában. 709

Fáblaskoosi két lóra való
eladó. Cím a kiadóban. 718

Asztalos-gyalupad és szer-
számok eladók, Váradszöl-
ős, Petrányi-telep, Ber-
don. 731

Vesszünk eredeti Robin likör
palackokat. A nagyért
10, a kicsiért 6 lejt fizet-
ünk. Ertesítésre elhozhat-
juk. Robin-gyár Str. Ger-
hezy utca 14. — Telefon:
8-32. 729M

DIVATOS

ÖLTÖNYT
FELÖLTÖT

a legolcsóbban készít

LÖWY szabó

Astra 16, Gilányi-u. 16
gyógyszertár mellett.

Legújabb

Női ritikulók, fésűk,
játékok
Bálszerek,
harisnyák,
keztük,
nagy választékban
olcsón érkeztek a D'Or-ban
Rege-e Ferdinand No. 16.

ÓRÁK

szakszerű javítását a
legkomplikáltabbig
kifogástalanul

TISZAY

vegal, Str. Alexandri (Teleky-u.) 9.
Jutányos érek. Precíz munka.

ELSZAKITHATATLAN

KÉK MUNKÁS, VASZON ÉS SZÖVET RUHÁK
„INDUSTRIA” RUHAZEM
ORA DE A-MARE, CALEA VICTORIEI No. 1.

Petroleumol
Benzin
Gázolajjal
Pacurát (Futóolajjal)

előnyös ár és fizetési feltételek mel-
lett, saját tartánykocsijaiban szállít

„ILFOV” S. A.

Bukarest, Strada Páris No. 2.

Szőlősgazdákat

és bortermelőket saját érdekében figyelmeztetjük, hogy egyesek nagy reklámmal igyekeznek fevenni megrendeléseket olyan címen, mintha saját telepükön termelnének oltványokat. Így a megrendők sok esetben csak kísérletezőktől kikerülő hirtvány oltványokat és gyökeresített direkt termőket kapnak. Ennek elkerülése végett figyelmeztetjük az érdekelteket, hogy szőlőoltványok és direkt-termék a legjobb minőségben és szavatosság mellett csak

Balc & Co. Comon

cégnél szerezhető be.

Oradea-Mare, Str. Podgorilor (Nálgasz-telep)
No. 101. A vasútállomással szemben.

VÁLTÓLEJÁRATI-ÉS
ÜZLETIKÖNYVEKET

minden nagyságban és
speciális kivitelben gyárt.

SONNENFELD R.-t.
ORADEA-MARE

Vas- és rézesztergályos

munkákat, szereléseket, gépjavításokat,
speciális stancnikat s mindenféle laka-
tos munkákat szakszerűen készítünk.

Kovács és Kubicek

Str. Millévard
(Arany J.-u.) 14.

A kötelező
kereskedői
gondosság

a mai válságos és bizonyta-
lan üzleti életben megköv-
teit, hogy minden régi vagy
új kihitelezett tétel az adós
vagyonai helyzetét feltüntető
pontos és megbízható

hitelinformációra
legyen alapítva

Romániában a legmegbízhatóbb és
legpontosabb információkat adja a

Radio információs iroda

Cluj, Str. Regina Maria 34

Postafiók 127

Kérjen próbainformációt!

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
»SENGBUSCH«
amerikai TENTATARTÓ kizárólag
SONNENFELD
r.-l. papíráruházban Oradea-Mare, Piața
Regina Maria 3. kapható
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

AUTO
Austro Daimler, 35-ös, ki-
tűnő karban, 250.000 lei-
ért eladó. Dr. Márkus
Andor Turterebes, u. p.
és vasut Halmi.

Árverési hirdetés.

Az olaszii róm. kath. iskolaszék Buiv. Re-
gele Ferdinand (Rákóczi-ut) 24. sz. a levő is-
kolájánál egy üzette átakitandó helyiség
bérbeadására zárt ajánlati árverést hirdet. Ár-
verési fe feltételek megtudhatók Str. Gen. Berthe-
lot (Sal Ferenc-utca) 9 sz. a. a róm. kath.
plébániái hivatalban naponként d. e. 10-12
óraig. Ajánlat beadási határidő 1924. novem-
ber 26 d. e. 12 óra.

Róm. kath. Iskolaszék.

Szücsmunkát

elsőrendű kivitelben, olcsó árban készít, úgy hozott,
mint saját anyagából
Bodnár Lajos
szücs- és szörme áru üzlete, Sas-passage

Gőzgépeket
kazánokat

szerszámgepeket
új és használt állapotban vesz és elad

Mindenféle gépek javítását, átalakítását vállalja
Bízám M. gépészmérnök

Nagyvárad
Iroda: Strada St. Ladislau (Körös)-u. 27 sz.
Gépműhely: Strada Hora (Báthy)-utca 1. sz.

Saját készítésű

Cipők 600 Lei

míg a készlet tart.

Gáll cipész, Reg. Ferd. 7a.

Kisebb és nagyobb

iparvágányos telkek

a főváros kellő közepén

bérbeadók és eladók

Tűzfűt és egyéb vagonáru-
kat beraktározásra elfogadunk.

„ILFOV” S.-A.

Bucuresti, Strada Páris No. 2.

AKinek nem is kell fér-
kép, az is keresse le

ZENKER NÁNDO

fényképész, Str. Braila
(Szaniszló utca) 25. sz.
csak úgy egyeződik meg
hogy mily megépő

olcsó árban

kap mindenféle felvétel
1. Aki 6 drb. lev. lap
rendel 150 leiert, az ajá-
dékba kap: 1 nagylást
cabinet képet, 3 berlet
pet és 1 lev. lapot.

2. Aki 12 drb. lev. lap
rendel 150 leiert, az ajá-
dékba kap 3 drb. be-
képet.

3. Aki 3 drb. igazolt
vagy berletképet rendel
leiert, az ajándékba ka-
p még 3 drb. berlet ké-
pet.

4. Egy drb. berlet ké-
pet 15 lei.

Es aki 12 Miniatur
pet rendel, csak 30 lei-
ért.

— De csak a

Zenker cég

Külfönték

Kölesönkönyvtar e öltö-
lehet ócska kiolvasott kö-
vet ellenében a Hegedűs
Hiraprodában.

Fehérmű varrást és a
vítást szépen és jutár-
áron vállal Horváth
Rendes téglagyár, Vár-
velence.

24 % kamatra keres
magánpénzt teljes fedet-
tel. Adásvételi Rtg. Pa-
Traian (Széchenyi-ter)
Ertelítés doluitán.

Fehérmű vagy nő fe-
nemű varrást vállal há-
nál is olcsón. Cím: s-
terné, Str. Cogalnic
(Várad Zsigmond-u.
szám).

Plissó és gouvre mu-
nyagon olcsó árban
szűnek Strada Alex-
szűnek (Teleky-utca) 22. sz.
a kapualat szemben.

Eladó

1, 2, 3, 4, 5, 6 szobás,
forrásárások, 199 ma-
bér-és tüzelőházak 60
től 4 millióig, több
2 szobás butorozott
sok konyha és fürdősz-
val, 1 hold szőlő 18 ha
Bizományt csak hol-
küldjék, azonnal és ka-
adom, porcellánt, fehé-
műt. WEISZ GIZI ki-
adó irodája, Nagy-
Str. Tipografiei (Nyol-
ucca, 4. Szaniszló-u. sz.)

Egyedüli villanyer-

berendezett aran-
ezüst és platina

lánckészít

műhely. : Szolid ár-
Ékszereket és min-
e szakmába vágó e-
gokat készíték.

SICHER

Reg. Ferd. (Rákóczi-
7-a. az udvarba

Modern chamott

kályhák

külföntéle színekben r-
kron, 2500 Lettől kap-
valamint átrakások
javításokat válla

Varga György

kályhás mester
Str. I. Clou das (Berkov-
108